



О Б Щ И Н А Б Л А Г О Е В Г Р А Д

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ**

ДОКЛАД
ОТ МЕТОДИ БАЙКУШЕВ
КМЕТ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД

ОТНОСНО: Приемане на план - сметка на относимите разходи за извършване на дейностите по предоставяне на услугите, за които се заплаща таксата за битови отпадъци през 2025 година и стратегията на Община Благоевград по отношение на управлението на отпадъците

Цялостният процес по управление на отпадъците започва с планиране и анализ на съществуващите процеси, установяване на потребности, определяне на насоки за развитие и реализиране и има за цел осигуряване и предоставяне на качествени услуги, свързани с ефективното събиране и депониране на битовите отпадъци и почистването на публичните пространства, както и контрол на всеки етап от процеса.

С цел да се намери баланс между обществената значимост на дейностите по поддържане на чистотата, социалната поносимост на размера на такса битови отпадъци и екологичните ефекти, своевременно в общината се сформира работна група, която да извърши цялостен преглед на действащата система за управление на отпадъците, съответно на начина на изпълнение на съответните услуги и дейности в обхвата на влизащите в сила от 01.01.2026 г. текстове по чл. 62 и чл. 66, ал. 1 от ЗМДТ във връзка с разпоредбите на ЗУО и посочените в Приложение №1 към настоящия материал позиции за представяне на разходите в план-сметката и източниците на финансиране съгласно образеца на план-сметката. Освен това бяха оценени прогнозните стойности на отделните разходи и се определи конкретен размер на разходите за 2025 г. за всяка от услугите.

Набавени са предварителни и детайлизирани до възможно най-ниско равнище данни, доколкото е приложимо и необходимо към настоящия момент, за участващите във изчисленията показатели за количеството на битовите отпадъци, съдовете, имоти, ползватели на услугите в имотите, източници за получаване на актуални и достоверни данни за това. Тези данни ще са необходими и за последващото мотивиране и аргументиране на избрания модел за определяне на основата и начина на определяне на такса битови отпадъци през следващата година, когато ще се приложи модела „замърсителят плаща“.

Настоящият доклад има за цел да даде детайлна информация за процесите, съществуващите системи, взаимовръзките между съответните дейности, разходите за изпълнение на задълженията на общината и източниците за финансирането им.

***Преглед на съществуващите данни за
обемите/количествата и честотата на събиране на
битови отпадъци, както и на разходите за
предоставяните услуги***

**ПРЕДОСТАВЯНИ УСЛУГИ И ДЕЙНОСТИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА БИТОВИТЕ
ОТПАДЪЦИ ЗА ВСЯКА ОТ ДЕЙНОСТИТЕ ПО ЧЛ. 62 ЗМДТ**

- *събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране*
- *третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации*
- *поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината*

Услугите по сметосъбиране, сметоизвозване, поддържане на площите за обществено ползване и зимно поддържане се предоставят от Общинско предприятие „Чистота Благоевград“, което се финансира изцяло от Община Благоевград.

Услугата по депониране, предварително третиране, компостиране, анаеробно разграждане се предоставят от частни оператори. Средствата за тези дейности също за сметка на общината.

**ДЕЙНОСТИ ПО РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ, РЕЦИКЛИРАНЕ, ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ И
ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ**

На територията на общината има изградена система за разделно събиране на масово разпространени отпадъци (МРО) от опаковки от хартия, пластмаса и стъкло, която се обслужва от "Еко Партньърс България" АД, организация за оползотворяване на МРО. Организацията е собственик на транспортните средства и на контейнерите за разделно събиране. В общината има обособени 183 (173 в град Благоевград и 10 в с. Рилци, Бело поле, Покровник и Изгрев) точки за разполагане на контейнери за разделно събиране.

В допълнение, на изградената инсталация за предварително третиране на твърди битови отпадъци на регионално депо за неопасни отпадъци (РДНО) – Благоевград се отделят за последващо оползотворяване и рециклиране отпадъци от хартия, пластмаса, стъкло и метали, които се продават чрез публичен търг. Поради голямата степен на замърсяване на тези отпадъци през 2023 г. само 4 процента от общото тегло на твърди битови отпадъци, постъпили за предварително третиране са предадени за последващо оползотворяване и рециклиране. Ето защо, акцентът на бъдещите дейности за

подобряване на разделното събиране в общината ще бъде насочен към повишаване на разделното събиране при източника.

В града има разположени и 15 контейнера за разделно събиране на отпадъци от текстил. Общината има сключен договор и предава за последващо оползотворяване излезли от употреба гуми (ИУГ), опасни отпадъци (ОО) и излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО). В процес на сключване са и договори за последващо оползотворяване на едрогабаритни отпадъци (ЕГО) от дървесина и матраци.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА ПО ПОДДЪРЖАНЕ НА ПЛОЩИ ЗА ОБЩЕСТВЕНО ПОЛЗВАНЕ

Всички изброени дейности, се предоставят от ОП „Чистота Благоевград“:

- Механизирано метене на улични платна и площади
- Механизирано метене на тротоари, пешеходни зони, велоалеи и други
- Ръчно метене на тротоари, пешеходни зони, велоалеи и други
- Тесане на тревни по тротоари и други места за обществено ползване
- Миене с автоцистерна
- Оросяване на улици и площади
- Почистване на подлези
- Почистване на рекламни материали
- Почистване на пейки
- Механизирано почистване на улици от сняг
- Разпръскване на подходящи смеси
- Ръчно обработване на тротоари и други места за обществено ползване
- Ръчно почистване от сняг и стъргане на втвърден сняг и лед
- Почистване на дъждоприемни шахти
- Почистване на надлъжни отводнителни
- Почистване на пътни знаци и указателни табели
- Почистване на парапети, мантинели и пр.
- Подмяна на улични кошчета
- Оборка в обхвата на всички елементи на пътя

Събраните отпадъци от уличните кошчета се извозват на Инсталация за предварително третиране на отпадъците.

**ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ И ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА
БИТОВИ ОТПАДЪЦИ**

Депта за отпадъци	Мерна единица	Стойност
<i>Количество на депонирани отпадъци от общината през 2023г.</i>	<i>тон</i>	<i>21 095,92</i>
<i>Разходи за депониране на битови отпадъци за 2023г.</i>	<i>сума, лв.</i>	<i>605 452,82</i>
<i>Цена на услугата</i>	<i>Лв./тон</i>	<i>29,00*</i>

**В тази цена не влиза претоварване на битови отпадъци на претоварна станция*

За да се оцени състоянието на инфраструктурата и оборудването, са събрани данни за:

- състоянието на съоръженията за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците;
- капацитета на депата и инсталациите;
- наличната техника и оборудване за събиране и транспортиране на отпадъците, наличните съдове и тяхната собственост.

Собственик на РДНО-Благоевград е община Благоевград, но същото се ползва от всички общини, включени в Регионално сдружение за отпадъците – Благоевград (РСУО), които включват общините Благоевград, Симитли, Кочериново, Рила и Бобошево. Депото се състои от 3 клетки. Клетка 3 е със завършена техническа рекултивация, а в момента тече биологичната ѝ рекултивация (засипване с почвен слой и затревяване и залесяване). В момента в експлоатация е Клетка 1, но поради изчерпващия ѝ се капацитет има изготвен проект за изграждане на Клетка 2 и предстои изграждането ѝ. Оператор на депото е ДЗЗД „Регионално депо 2019“ с договор за услуга от 2020 година за срок от 8 години. Годишните разходи за депониране на община Благоевград са приблизително 780 хил. лв.

Изградена е и функционира инсталация за предварително третиране на твърди битови отпадъци и компостиране на разделно събрани зелени отпадъци като част от регионалната система за управление на отпадъци. Инсталацията обслужва петте общини в РСУО и съоръженията и техниката в нея са собственост на всички общини в РСУО. Оператор на инсталацията е ДЗЗД „Предварително третиране – Благоевград 2022“ с договор за срок от 5 години. Годишните разходи за предварително третиране на община Благоевград са приблизително 900 хил. лв.

През 2024 г. е въведена в експлоатация и инсталация за анаеробно разграждане на разделно събрани биоотпадъци (хранителни и зелени) като част от регионалната система за управление на отпадъци. Проведена е процедура за избор на оператор и предстои сключване на договор. Предвидено е общините в РСУО да са съсобственици на съоръженията и техниката в инсталацията и тя ще преработва биоотпадъци от петте общини.

Годишният капацитет за преработка на биоотпадъци в инсталацията е 15 819 тона, от които ще се произвеждат до 5100 тона компост на година. Очакваните годишни

разходи за Община Благоевград за третиране на биоотпадъци в инсталацията са 1,71 млн. лв.

Въз основа на тези данни са изготвени прогнози на разходите за придобиване на активи, за които в ЗМДТ са определени специфични правила за отразяване в план-сметката. Тази информация подпомага процеса по планиране на разходите за поддръжка, които са предвидени в план-сметката, както и търсенето на решения за нови инвестиции.

ПРИХОДИ И РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ

Най-мощният разход за общински услуги е този за дейностите по чистотата и в тази връзка задълбочения анализ на съставните услуги (по чл. 62 от ЗМДТ - събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране; третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации; поддръжане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината) и дейности, формиращи тези разходи е основополагащ при предварителната работа и подготовката за преминаване към новите основи.

Направено е детайлизиране на разходите за трите услуги по чл. 62 от ЗМДТ. При детайлизирането на разходите се оцени съответствието на съставните разходи с описаните в Приложение № 1 от Наредбата позиции по видове услуги. Набелязани са мерки за актуализиране на правилата за счетоводно отчитане на съответните разходи, с цел постигане на съответната детайлна проследимост на съставните разходи за услугите: събиране и транспортиране; третиране и поддръжане чистотата на териториите за обществено ползване. В случаите на разходи, които са посочени като допустими позиции за повече от една услуга /възнаграждения, осигурителни вноски, текуща издръжка на ОП „Чистота Благоевград“/ са разделени и отнесени в прогнозната план-сметка за 2025 г. в съответната дейност на съответната услуга.

Целта на информацията и данните за разходите по видове услуги, дейности и позиции и по източници на финансиране е да се направи предварителна оценка на ефективността, както и да се определи конкретната методология за осигуряване на подборна и детайлизирана информация при подготовката на план-сметката за 2025 г. и за 2026 година. Въз основа на резултатите от анализа на съответните данни се идентифицират и конкретни възможности за оптимизация на процеси и разходи във връзка с управлението на отпадъците и необходими промени в общинската нормативна уредба.

ОТЧЕТ НА РАЗХОДИТЕ ЗА 2023 ГОДИНА

I. По видове услуги:

Отчетени разходи от план-сметката за 2023 година по видове услуги по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси, в т.ч.:					
	Услуги	Отчет (в лв.) ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД	Отчет (в лв.) ОП ЧИСТОТА	Отчет (в лв.) ОБЩО	Отчет (в лв.) СЕС Разходи за анаеробна инсталация
	1	2			
1	Събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране	1 892 652	2 984 488	4 877 140	
2	Третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации	826 028		826 028	29 664 554
3	Поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината	451 639	2 441 853	2 893 492	
4	ОБЩО:	3 170 319	5 426 341	8 596 660	29 664 554

II. По икономически елементи:

	Отчет на разходи и други плащания за 2023 година от план-сметката по позиции съгласно Единната бюджетна класификация (ЕБК)	Отчетна група "Бюджет" ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД	Отчетна група "Бюджет" ОП ЧИСТОТА	Отчетна група "Бюджет" ОБЩО	Отчетна група "Сметки за средства от ЕС"
	1	2			
1	1. Разходи, отчетени в дейност 623 "Чистота", в т.ч.:	1 397 439	5 426 341	6 823 780	
3	- Заплати и възнаграждения за персонала (§01-00; §02-00)		3088512	3 088 512	
4	- Осигурителни вноски (§05-00; §08-00)		607769	607 769	
5	- Издръжка (§10-00)	1 397 439	1716031	3 113 470	

6	- Платени данъци, такси и адм. санкции (§19-00)		14029	14 029	
7	2.Разходи, отчетени в дейност 627 "Управление на дейностите по отпадъци", в т.ч.:	1 312 285	0	1 312 285	29 664 554
8	- Заплати и възнаграждения за персонала (§01-00; §02-00)			0	39 555
9	- Осигурителни вноски (§05-00; §08-00)			0	12 424
10	- Издръжка (§10-00)	1 296 256		1 296 256	419 990
11	- Основен ремонт на дълготрайни материални активи	13 812		13 812	29 192 585
12	- Придобиване на дълготрайни материални активи	2 217		2 217	
13	6. Други позиции от ЕБК - изброяват се изрично подолу:	460 595		460 595	
14	621 Управление, контрол и регулиране на дейностите по опазване на околната среда (контрол по чл. 112, ал. 1, т. 1 от ЗУО по отношение на битовите отпадъци и разходите за почистване на нерегламентирано изхвърляне на битови отпадъци и тяхното третиране):	460 595		460 595	
	Общо:	3 170 319	5 426 341	8 596 660	29 664 554

ОТЧЕТ НА РАЗХОДИТЕ КЪМ 31 ОКТОМВРИ 2024 ГОДИНА

I. По видове услуги:

ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД			
Отчетени разходи от план-сметката към 31.10.2024 година по видове услуги по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси, в т.ч.:	Отчет (в лв.) ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД	Отчет (в лв.) ОП ЧИСТОТА	Отчет (в лв.) ОБЩО
1	2		
1 Събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране	3 019 634	2 713 730	5 733 364
2 Третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации	1 147 944		1 147 944
3 Поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината	453 414	2 220 325	2 673 739
ОБЩО:	4 620 992	4 934 055	9 555 047

II. По икономически елементи:

Отчет на разходи и други плащания за 2023 година от план-сметката по позиции съгласно Единната бюджетна класификация (ЕБК)	Отчетна група "Бюджет" ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД	Отчетна група "Бюджет" ОП ЧИСТОТА	Отчетна група "Бюджет" ОБЩО
1	2		
1 1. Разходи, отчетени в дейност 623 „Чистота“, в т.ч.:	30 594	4 934 055	4 964 649
3 - Заплати и възнаграждения за персонала (§01-00; §02-00)	0	3145792	3 145 792
4 - Осигурителни вноски (§05-00; §08-00)	0	649855	649 855
5 - Издръжка (§10-00)	30 494	1113907	1 144 401
6 - Платени данъци, такси и адм. санкции (§19-00)	100	23575	23 675
7 - Разходи за лихви (§ 21-00 ÷ § 29-00)	0	926	926

8	2. Разходи, отчетени в дейност 627 "Управление на дейностите по отпадъци", в т.ч.:	4 125 100	0	4 125 100
9	- Издръжка (§10-00)	1 497 133		1 497 133
10	- Основен ремонт на дълготрайни материални активи	22 800		22 800
11	- Придобиване на дълготрайни материални активи	2 605 167		2 605 167
12	6. Други позиции от ЕБК - изброяват се изрично по-долу:	465 298		465 298
13	621 Управление, контрол и регулиране на дейностите по опазване на околната среда (контрол по чл. 112, ал. 1, т. 1 от ЗУО по отношение на битовите отпадъци и разходите за почистване на нерегламентирано изхвърляне на битови отпадъци и тяхното третиране):	465 298		465 298
	Общо:	4 620 992	4 934 055	9 555 047

За 2023 година приходите от такса битови отпадъци са в размер на 7 476 496 лева, т.е за предходната година общината е дофинансирала 1,1 млн. лева разходите за дейностите по план-сметката.

Към края на октомври разходите са в размер на 9 555 047 лева, а приходите от такса битови отпадъци са 7 081 338 лева. Т.е. към момента общината финансира дейностите допълнително с приблизително 2,5 млн. лева за сметка на други източници.

За сравнение, за 2022 година общината е дофинансирала разходите за чистота с 2 991 468 лева, а за 2021 година – с 3 835 696 лева. Средствата за допълнителното финансиране намаляват в последните 3 години от една страна поради създаването на общинско предприятие, с което се спестяват средства за ДДС и други разходи и от друга страна, поради това, че не се инвестира в нова техника и неплащане в срок на задълженията към операторите на инсталации. Тези задължения се прехвърлят в следващата година.

Следва да се отбележи, че през 2020 – 2024 г. са финансирани основно текущи разходи, като не са правени съществени инвестиции в превозни средства, съдове и други активи за осигуряване на разделно събиране на отпадъците.

ЧЕСТОТАТА НА СЪБИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В РАЗЛИЧНИТЕ ЗОНИ НА ОБСЛУЖВАНЕ

Честотата на извозване е определена от наблюдения през изминалите години, като водещ е броят на жителите в определения район, точките на локация на съдовете, които се обслужват в този район, и осигурения достъп до всяка точка от сметосъбиращите автомобили при спазване всички изисквания на Закона за движение по пътищата.

Кратността е продиктувана от запълняемостта на съдовете и техния брой, който може да се постави в дадена точка. Ако се премине към друг начин на сметоизвозване на конкретна точка, например по-дълъг период, ще се наложи да се увеличи броя на съдовете, което ще доведе до допълнително замърсяване на района, затрудняване придвижването на граждани и автомобили, неприятни миризми. В централната градска част местата за поставяне на контейнери са ограничени, което налага ежедневното им извозване. **Без значение на честота и начина на извозване, последното не променя количеството на отпадъка.** Към момента е избран най-оптималния вариант на съотношение, брой автомобили, обслужващи общината, брой курсове на един автомобил на ден (два или три курса дневно, в зависимост от обема на му) и количеството извозван отпадък в определения район. Избраният механизъм на честота на извозване гарантира оптимално съотношение между разходи, натоварване на техниката и чистота на териториите, с цел постигане максимална ефективност на процеса.

Тип зона за обслужване* (изберете от менюто)	Вид на използваните контейнери (изберете от менюто)	Честота на извозване (изберете от менюто)
Централна градска част	Подземни	1 път на 2 дни
Централна градска част	1.1 м3	1 път дневно
Градска зона с високо строителство	1.1 м3	1 път на 2 дни
Градска зона с ниско застрояване и еднофамилни къщи	метални контейнери тип "Мева", 110 л	1 път на 2 дни
Градска зона със смесено застрояване	1.1 м3	1 път на 2 дни
Градска зона със смесено застрояване	метални контейнери тип "Мева", 110 л	1 път на 2 дни
Малки населени места с фамилни къщи	метални контейнери тип "Мева", 110 л	1 път на седмица

Малки населени места с фамилни къщи	≥ 4 м3	1 път на седмица
Градска зона с ниско застрояване и еднофамилни къщи	240 л	1 път на 2 дни
Индустриални зони/паркове, ползващи общинската система за управление на отпадъците	1.1 м3	1 път на седмица
Вилни зони	1.1 м3	1 път на седмица

ОБЩ БРОЙ КОНТЕЙНЕРИ ЗА СМЕСЕНИ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Вид обслужвани генератори на отпадъци	Население, 2023	Вид и брой на използваните контейнери					
		1100 л.	240 л.	120 л.	метални контейнери тип "Мева", 110 л	Метални контейнери 4 куб. м.	Подземни 3 куб. м.
домакинства	69 015	1843	271	0	9307	60	6
юридически лица	234	270					

СМЕТОСЪБИРАЩИ И СМЕТОИЗВОЗВАЩИ ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА

Наличният към момента автопарк на общината е със средна възраст над 25 години. Сметосъбиращите автомобили са изключително амортизирани и генерират прекалено големи разходи по поддръжката им. Дори и нови, колите са изключително натоварени, което ги изхабява по-бързо от определения срок, даден от производителя. Консумативите за поддръжка са със съкратени срокове, което води до допълнителни разходи над предвидените по норма.

Необходимо е да бъдат закупени нови или сравнително нови, които да бъдат в добро техническо състояние и с нужната функционалност за ефективно извършване на всички дейности по сметосъбиране и сметоизвозване. В план-сметката са заложили средства за поетапно обновяване на парка при съобразяване на разпоредбата на чл. 8, ал. 5 от Наредбата за план-сметката.

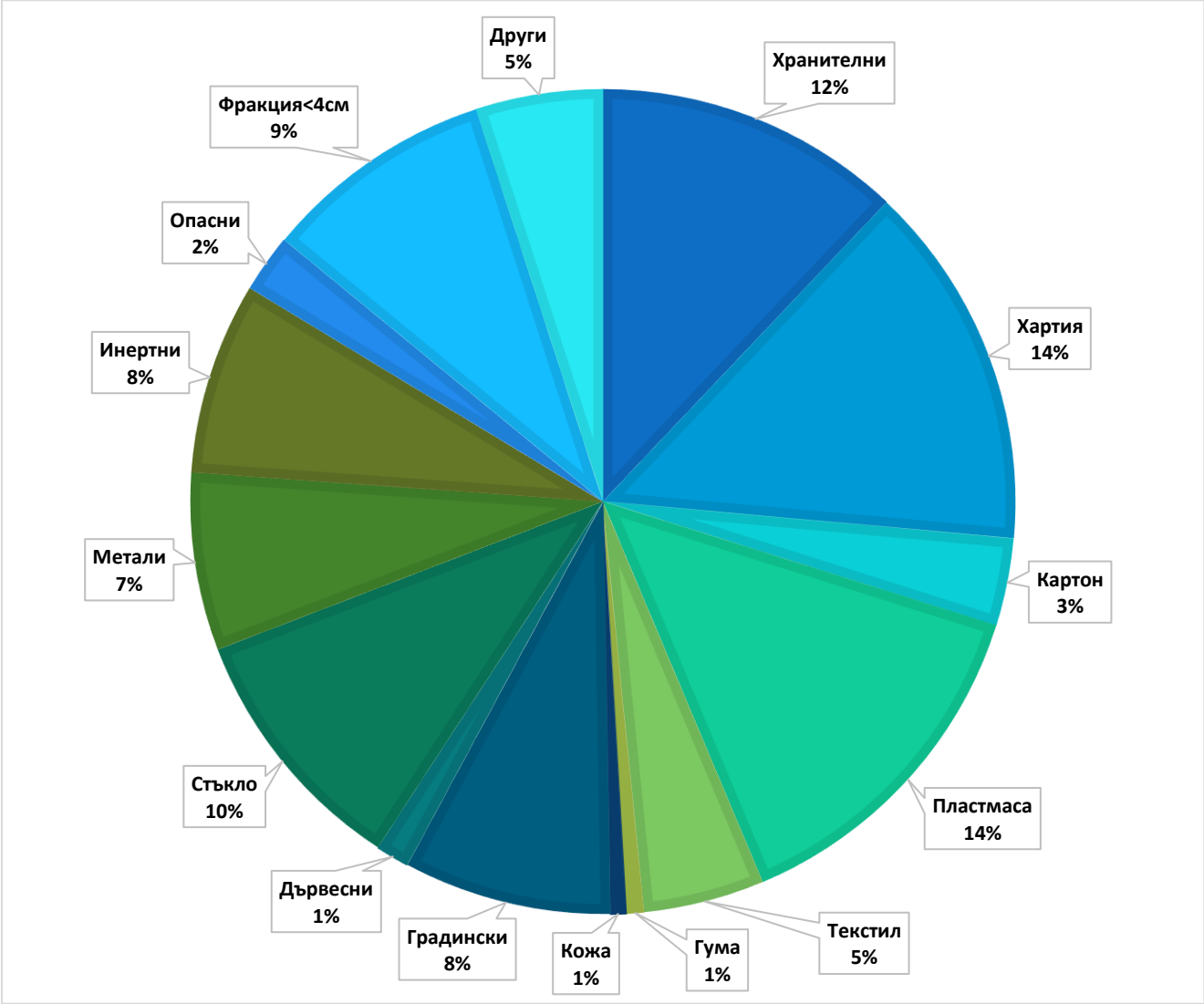
КОЛИЧЕСТВА СЪБРАНИ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

No	Вид на отпадъка	Код на отпадъка	Наименование на отпадъка	Единица	2022	2023	към 30.09.2024
1	Смесени битови отпадъци	20 03 01	смесени битови отпадъци	тон	18 613,77	20 357,72	15 669,16
2	Обемни отпадъци	20 03 07	обемни отпадъци	тон	396,96	721,14	825,78
3	Отпадъци от почистване на улици	20 03 03	отпадъци от почистване на улици	тон	80,20	302,24	57,36
4	Разделно събрани фракции			тон	953,54	1 434,09	1930,35
4,1	Зелени отпадъци от поддръжка на обществени паркове и градини	20 02 01	биоразградими отпадъци (от паркове и градини)	тон	199,92	535,38	828,64
4,2	Разделно събрани зелени/градински отпадъци от домакинствата			тон	0,00	0,00	0,00
4,3	Разделно събрани хранителни отпадъци	20 03 02	отпадъци от пазари	тон	0,00	0,00	0,00
		20 01 08	биоразградими отпадъци от кухни и заведения за обществено хранене	тон	0,00	0,00	0,00
		20 01 25	хранителни масла и мазнини	тон	0,00	0,00	0,00
4,4	Разделно събрани рециклируеми отпадъци			тон	185,42	186,71	587,71
		20 01 01 15 01 01	хартия и картон	тон	26,87	33,93	222,13
		20 01 39 15 01 02	пластмаси	тон	21,57	25,47	243,36
		20 01 02 15 01 07	стъкло	тон	71,28	59,38	2,27

		20 01 40 15 01 04	метали	тон	2,31	3,62	25,74
		20 01 10 20 01 11	облекла и текстилни материали	тон	63,39	64,31	94,21
4,5	Отпадъци от електрическо и електронно оборудване	20 01 35 * 20 01 36		тон	0,00	0,00	0,38
4,6	Батерии	20 01 33 * 20 01 34		тон	0,00	0,00	0,00
4,7	Опасни отпадъци от домакинствата	20 01 13 *, 20 01 14 *, 20 01 15 *, 20 01 17 *, 20 01 19 *, 20 01 21 * 20 01 23 *, 20 01 26 * 20 01 27 *, 20 01 29 * 20 01 31 *, 20 01 37 *		тон	568,20	712,00	514
4,8	Други разделно събрани фракции	20 01 28, 20 01 30 20 01 32, 20 01 38 20 01 41, 20 01 99		тон	0,00	0,00	0,00
5	Утайки от септични ями	20 03 04	утайки от септични ями	тон	0,00	0,00	0,00
6	Отпадъци от почистване на канализационни системи	20 03 06	отпадъци от почистване на канализационни системи	тон	0,00	0,00	0,00
7	Други битови отпадъци	20 02 02, 20 02 03 20 03 99		тон	0,00	0,00	0,00
8	ОБЩО КОЛИЧЕСТВО ОБРАЗОВАНИ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ			тон	20 044,47	21 381,10	16 552.30

СЪСТАВ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Както е видно от графиката, съгласно последния морфологичен анализ на отпадъците от 2021 г. основните компоненти на състава са хранителни отпадъци, хартия, пластмаса, стъкло, инертни отпадъци, метали и фракция. Този анализ на състав показва, че при разделно събиране на отпадъците е възможно до 60% от отпадъка да бъде събран и рециклиран без да достига до съоръженията за сепариране и депониране. Това би намалило драстично разходите за общината за обработка на боклука от една страна и приходи от продажба на оползотворяващи организации. Т.е. разходите ще бъдат замени с приходи. **За целта обаче е необходимо да се предприемат действия за изграждане на система за разделно събиране, което изисква съществени инвестиции в техника, съдове, управление, контрол и информационни кампании.**



ПЛАН-СМЕТКА

НА ОТНОСИМИТЕ РАЗХОДИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИТЕ, ЗА КОИТО ЩЕ СЕ ЗАПЛАЩА ТАКСАТА ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ ПРЕЗ 2025 ГОДИНА

План-сметката за относимите за календарната година разходи за извършване на дейности по предоставяне на услугите, за които се заплаща таксата за битови отпадъци, е документ, чрез който се осъществяват процесите по планирането на тези разходи. План-сметката е изготвена при спазване на принципите, предвидени в ЗМДТ, като се съобразява и с правилата и условията на ЗПФ и на ЗУО. В нея са включени всички относими за календарната година разходи на общината за извършване на дейности по предоставяне на услугите, за които се заплаща таксата за битови отпадъци, за всяка от услугите и по източници на финансиране.

ПЛАН-СМЕТКА ЗА 2025 ГОДИНА		Разходи по услуги		
		Разходи по услуги	Съотношение на услугите в общите разходи	В това число за сметка на Такса битови отпадъци (ТБО)
1	2	3	4	
1	Услуги по чл. 5, ал. 2 (чл. 62 от Закона за местните данъци и такси)	16 695 400	100%	10 400 000
2	Събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране	7 035 000	42,14%	6 175 000
3	Третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации	4 790 400	28,69%	25 000
4	Поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината	4 870 000	29,17%	4 200 000

За услугата Събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране са планирани следните видове разходи:

➤ Придобиване прогнозно на 24 броя съдове за отпадъци над прага за същественост с голяма вместимост и подземни контейнери на стойност годишно 200 хил. лева;

- Придобиване прогнозно на 3 000 броя съдове за отпадъци под прага за същественост с различна вместимост на обща стойност 800 хил. лева;
- Текущ ремонт на съдове, дезинфекция, дезинсекция, сервизно обслужване на автомобилите, смяна на гуми, смяна на масла;
- Сметосъбиращи машини до 8 куб.м. - 2 броя и до 16 куб.м. - 1 брой на обща стойност 750 хил. лева, включени в план-сметката с 1/10 част от цената на придобиване при 10 – годишен амортизационен план.
- Наеми на техника за сметосъбиране, собственост на „Биострой“ ЕООД, предоставена за ползване на ОП „Чистота Благоевград“ с договор за наем.
- Събиране и транспортиране на опасни отпадъци, приемане и оползотворяване чрез рециклиране на излезли от употреба гуми, строителни отпадъци от нерегламентирани сметища;
- Контрол на изброените дейности;
- Информационни кампании.

За услугата Третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации са планирани следните видове разходи:

- Прединвестиционни проучвания и анализи, изпитвания, проби;
- Проектиране и изграждане на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата (едрогабаритни, опасни и прочие) на стойност 800 хиляди лева, включена в план-сметката с 1/10 част от цената на придобиване при 10 – годишен амортизационен план;
- Проектиране и изграждане на Клетка 2 на Депо за смесени битови отпадъци в размер на 1 940 000 лева, включено в план-сметката с 1/10 част от цената на придобиване при 10 – годишен амортизационен план;
- Разходи за експлоатация на депото, инсталацията за предварително третиране, депониране на БО, Анаеробна инсталация на обща стойност 4 млн. лева, от които за предварително третиране 900 хил. лева, за депониране 780 хил. лева, експлоатация на анаеробната инсталация – 1,7 млн. лева и неплатени разходи от предходна година приблизително 600 хиляди лева;
- Разходи за следексплоатационни грижи за Клетка 3;
- Разходи за дейността на РСУО и контролно звено към него;
- Информационни кампании.

За услугата Поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината са планирани следните видове разходи:

- Придобиване на 150 броя съдове за отпадъци под прага за същественост за териториите за обществено ползване /паркови кошчета/;
- Текущ ремонт на съдове, дезинфекция, дезинсекция, сервизно обслужване на автомобилите, смяна на гуми, смяна на масла;
- Придобиване на техника: самосвал до 3,5 тона - 4 броя /втора употреба/, автOMETачки до 3,5 куб.м. – 3 броя втора употреба, автOMETачка до 8 куб.м. - 1 бр. нова,

автоцистерна – 2 бр. нови, самосвал със зимно оборудване – 2 бр. на обща стойност 2 270 000 лева, включено в план-сметката в размер на 350 хил. лева, представляващо част от цената на придобиване съгласно съответстващия амортизационен план за всеки вид актив;

➤ Почистване на речни корита, дерета и др. в рамките на урбанизирани територии;

➤ Наеми на техника за сметосъбиране, собственост на „Биострой“ ЕООД, предоставена за ползване на ОП „Чистота Благоевград“ с договор за наем;

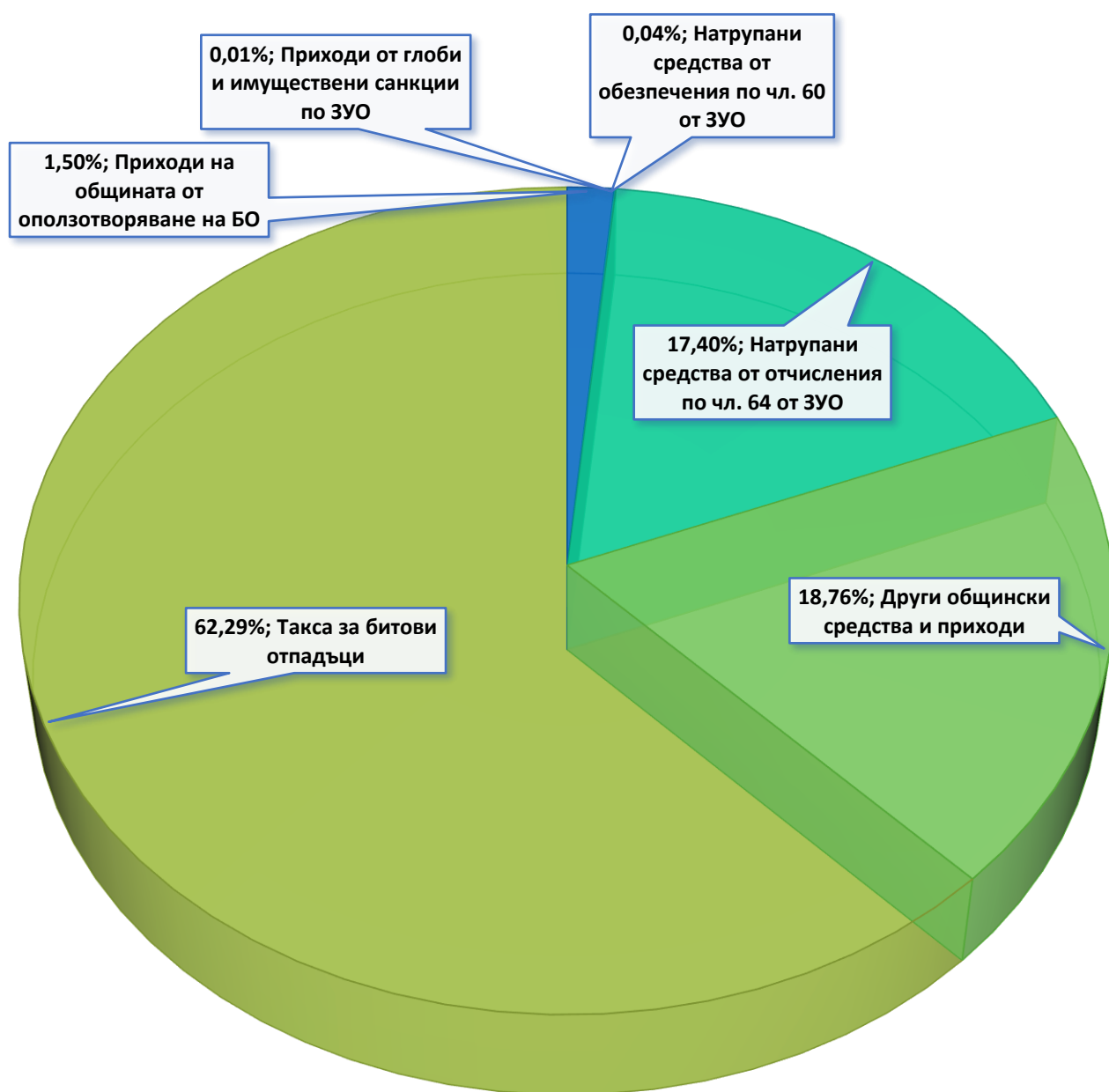
➤ Дезинсекция и деакаризация на тревни площи, площади, улици, спирки, дворове на училища, детски градини, болници и пр.

Източници на финансиране

Източници на финансиране		
1.	Други източници на финансиране, в т. ч:	6 295 400
	Приходи на общината от оползотворяване на битови отпадъци	250 000
	Приходи от глоби и имуществени санкции по Закона за управление на отпадъците и други закони, имащи отношение към управлението на битовите отпадъци	1 500
	Натрупани средства от обезпечения по чл. 60 от Закона за управление на отпадъците, когато се правят за битови отпадъци от общини	7 281
	Натрупани средства от отчисления по чл. 64 от Закона за управление на отпадъците, когато се правят за битови отпадъци от общини	2 904 911
	Други общински средства и приходи, различни от приходите от таксата за битови отпадъци	3 131 708
2.	Такса за битови отпадъци	10 400 000

Източниците за финансиране и прогнозният им размер в план-сметката са съобразени с очакваните постъпления от оползотворяване на битови отпадъци, приходи от глоби, натрупани обезпечения и отчисления по сметка в РИОСВ, очакваните приходи от ТБО и необходимото съфинансиране на разходи за сметка на други собствени приходи.

Както се вижда от графиката, основният източник на финансиране е ТБО с 62,3% от необходимите средства. Натрупаните отчисления по специалната сметка в РИОСВ могат да осигурят около 18% от план-сметката. Собственият принос, който общината трябва да осигури е около 3 млн. лева, които представляват приблизително 19% от общата стойност. Приходите от глоби и оползотворяване на БО имат несъществено значение.



Видно от приложения проект на план-сметка за 2025 год., разходите по видове по чл. 66 от ЗМДТ дейности възлизат на 16 695 400 лв., като същите значително надвишават очакваните постъпления от ТБО при сега действащите основи. Тоест недостигът от приходи за такса битови отпадъци би бил в размер на повече от 8 млн. лева. Част от този недостиг би могъл да се финансира от отчисления и обезпечения, натрупани по специалната сметка на общината в РИОСВ, от глоби и санкции по ЗУО, приходи от оползотворяване на битови отпадъци и др.

Въпреки това, общината ще трябва да осигури прогнозно поне 5,5 млн. лева допълнително за сметка на собствените си приходи от данъци, за да финансира дефицита.

Пълният размер на разходите по предоставяне на услугите за чистота от поне 8 години не се покрива от приходите от таксата за битови отпадъци, което от своя страна противоречи на чл. 8, ал. 1, т. 1 от ЗМДТ, където е указано, че: Общинският съвет определя размера на таксите, при спазване на принципа на възстановяване на пълните разходи по предоставяне на услугата. Ето защо, разликата между разходите и размера на приходите от таксата, остават за сметка на другите общинските приходи.

Посочената по-горе сума от 10 400 000 лв. очакван приход от такса битови отпадъци е прогнозен в случай на приемане до края на 2024 г. на предложението на кмета за увеличение на такса битови отпадъци за 2025 г. и промяна на зониранието на общината за целите на данъчното облагане по чл. 6, ал. 7 от Приложение 2 от ЗМДТ. При неприемане на предложението ще се стигне до допълнителен дисбаланс при източниците на финансиране, което ще е бъде в грубо противоречие с чл. 8, ал. 1, т. 1 ЗМДТ.

Дори и с допълнителното финансиране със собствени за общината средства от други източници, системите за управление на отпадъците функционират на минимума. Общината е в невъзможност да се осигури средства за инвестиции в нови машини и оборудване, за информационни кампании, за нови съдове, за създаване на система за разделно събиране.

През 2025 г. ще стартира работата на Анаеробната инсталация, за която според финансовия модел за година са необходими значителен размер парични средства, които трябва да се предвидят в новата План сметка за определяне на ТБО – приблизително 2 милиона лева. Отделно, прогнозираната за 2025 г. инфлация, ще се отрази на всички разходи. Приетият нов размер на МРЗ чувствително ще увеличи разходите на общинското предприятие за възнаграждения и осигуровки на заетите в сегмента. Осигуряването на само на тези неизбежни разходи ще струва на общината 2 700 000 лева.

В допълнение, в процес на проектиране са и през следващата година ще бъдат изградени следните обекти: площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани битови отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци в размер на 800 000 лева и Клетка 2 на депото за битови отпадъци в размер на 1 900 000 лева. Освен това в план-сметката за 2025 година са заложили за закупуване съдове с различна вместимост на обща стойност 1 050 000 лева.

При недостиг на средства по бюджета, които да компенсират разходите за чистота, те остават просрочени и се разплащат през следващата година. Такава е ситуацията през всички предходни години. Например задълженията към 31.12.2023г. бяха в размер на:

- за оператора на сепарираща инсталация ДЗЗД Предварително третиране -Благоевград 2022 - 303 044 лева, от които в просрочие 153 062 лв.
- за оператора на депото ДЗЗД Регионално депо-Благоевград 2019 - 307 137 лева, от които в просрочие 247 276 лв.

Същата ситуация се очаква и в края на 2024 година.

Една от най-важните задачи на този мандат е осигуряването и предоставянето на услуги, свързани с ефективното събиране и обезвреждане на битовите отпадъци и почистването на публичните пространства, както и общ контрол върху тези дейности.

Общините трябва да прилагат все повече съвременни екосъобразни технологии за намаляване на количеството депонирани отпадъци, да предприемат всички мерки за предотвратяване замърсяването с отпадъци, и ако, въпреки това, то възникне – навреме да бъдат ограничени последствията от него върху човешкото здраве и околната среда.

Управлението на отпадъците не включва единствено поставянето на контейнери, събирането, транспортирането на битовите отпадъци и тяхното натрупване на депа с презумпцията, че там те няма да навредят на околната среда и населението. Разделното събиране скоро няма да бъде по желание и ще трябва да се научим да изхвърляме отпадъците разделно. Затова общината в най-скоро време ще пристъпи към изграждане на удобни и икономически ефективни системи за разделно събиране на отпадъците от домакинствата. В подкрепа на разделното събиране, ще е необходима и цялостна промяна в начина на събиране на смесените битови отпадъци и постепенно ще бъдат осигурени съдове, които да дадат възможност за измерване на количеството или обема на отпадъците.

С наличната към момента инфраструктура за третиране на битовите отпадъци е невъзможно да се постигнат целите за рециклиране и отклоняване на битовия отпадък от депата. Необходима е сериозна промяна в поведението на общността с цел повишаване на разделното събиране от страна на гражданите, които са основния източник за генериране на отпадъка.

Също така е необходимо, и общината прави постъпки в тази посока, да се изградят площадки за предаване отпадъци от домакинствата с което да бъдат осигурени допълнителни възможности за повторна употреба и рециклиране, които в момента не са обхванати, или поне в по-голямата си част не са обхванати в системите за разделно събиране. Едрогабаритните отпадъци също трябва да бъдат включени в тези системи за повторна употреба.

Освен гореизброеното в най-скоро време общината задължително трябва да въведе разделно събиране и на биоотпадъците от домакинства. За целта са закупени нови съдове и е изградена съответната инсталация. Домакинствата следва да предават този вид отпадъци на общинската система за разделно събиране в конкретния вид контейнер който ще бъде транспортиран до площадката за съхранение на биоотпадъците и в последствие преработен в Анаеробната инсталация.

Освен всичко гореизброено, предстои на национално ниво да бъде въведена депозитна система за предаване на количества отпадъци от опаковки от населението. Също така в момента отпадъците от текстил и обувки от домакинствата в голяма степен попадат директно в контейнерите за битов отпадък. За да спази общината директивите на Европейския съюз, трябва да организира разделно събиране и на този вид отпадък.

Накрая, но не на последно място, в изпълнение на Наредбата за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда и въведените изисквания към изделията от пластмаса, общината е необходимо да осигури съдове за разделно събиране на територията най-малко на всяка улица, на която организациите по оползотворяване не са поставили.

Всички тези изисквания към общините по опазване на околната среда и управление на отпадъците изискват огромен ресурс, който би трябвало да бъде осигурен на сметка на ТБО и други източници. Дофинансирането на План - сметката от местни данъци означава по-малко инвестиции в местната инфраструктура. **Целта на общината**

е справедливо разпределение на разходите за управление на отпадъците, социална поносимост, опазване на околната среда и повишаване удовлетвореността на гражданите и качеството на живот, която обаче не може да бъде постигната докато не се приложи в пълнота принципа „замърсителят плаща“.

Приложение: План-сметка за относимите разходи за извършване на дейности по предоставяне на услугите по чл. 62 ЗМДТ за 2025 г.

МЕТОДИ БАЙКУШЕВ

Кмет на Община Благоевград